

Velja po pošti:
za celo leto naprej ... K 36.—
za en mesec ... K 3.50
za Nemčijo celoletno ... 46.—
za ostale imenitnosti ... 46.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej ... K 32.—
za en mesec ... K 2.70
V spravi prejemov mesečno ... 2.50
Sobotna izdaja:
za celo leto ... K 8.—
za Nemčijo celoletno ... 16.—
za ostale imenitnosti ... 16.—

SLOVENE

Inserati:
Enostolpna pettivrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat ... po 50 v
za dva- in večkrat ... 45,,
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.
Poslano:
Enostolpna pettivrsta K 1.—
Izhaja vsak dan izvenredno ne-
delje in praznike, ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vojni red

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravišškega telefona št. 188.

Izjava ministrskega predsednika.

Dunaj, 23. jan. 1918.

Zbornica je nadaljevala danes debato o najnujnejših interpelacijah nemške večine in o izjavi ministrskega predsednika. Nemci nosijo pokoncu glave. Obkolili so včeraj ministrskega predsednika, ki je Nemcem tako iz srca govoril, kot da bi bil predsednik kakšnega nemškega obrambnega društva, ne pa ministrski predsednik Avstrije parodov. Sicer je opaziti, da se je nemška bojevitost včerajšnjega dne nekoliko polegla. Nemške stranke so nastopile včeraj z državnopravnimi deklaracijami proti federalističnemu stremljenju slovenskih strank. Izjavili so se alpski Nemci proti Jugoslovanom, češki, moravski in šlezjski Nemci proti Čehom. Manjkali so samo še gališki Nemci in židje, ki naj protestirajo proti ustanovitvi poljske države in zahtevajo, da se vpelje v Galicijo nemški državni jezik.

V nemških parlamentarnih krogih sodijo, da je postal dr. pl. Seidler s svojo včerajšnjo izjavo proti Čehom nemogoč. Češke stranke so protestirale odločno proti taki razlagi češkega manifesta z dne 6. januarja, kot da bi z njim zagrešili veleizdajo. Zastopnik kat. narodnih Čehov posl. dr. Hruban je danes dejal: Zavračamo najodločnejše način razlage ministrskega predsednika glede češkega manifesta, posebno očitek, da podaljšujemo vojno.

Po včerajšnjem govoru ministrskega predsednika je popolnoma jasna nezmožnost naših avstrijskih vodilnih krogov. Zunanji minister grof Czernin se pogaja v Brestu Litovskem, dr. pl. Seidler pa mu meče s takimi govori polena pod noge. Vsak pameten človek ve, da je danes zadnji čas, da se izvede preuredba Avstrije v federalističen smisel. Avstrijska monarhija mora nehati biti trdnjava nemško-mažarskega imperijalizma. Preosnovati se mora v zvezo narodnih držav. Vsi narodi morajo dobiti enake pravice. Zahteve po samoodločbi narodov ne bo mogoče več izbrisati iz dnevnega reda.

Ni ga človeka, ki bi ta veliki moment razumel in imel toliko poguma in moči, da bi posegel v vse te razmere s krepko roko in se postavil po robu nemško-mažarskim aspiracijam. Čehi, Ukrajinci, Poljaki in Jugoslovani bodo prisiljeni poseči po samoobrambi. Češki praški manifest moramo smatrati kot demonstracijo češkega naroda proti vladnemu režimu in zadnji poziv, naj se poklicani krogi v Avstriji zganijo. Sploh pa operirajo Nemci z očitkom »veleizdajstva«, kakor se jim poljubi. Vsaka stvar, ki ni po nemškem pojmovanju o avstrijski državni misli prikrojena, je že »veleizdajstvo«. Prišel bo dan, ko bo tudi dr. pl. Seidler, spoznal, da se na ta način avstrijsko vprašanje, ne da rešiti.

Vlada se nahaja že danes v neprijetnem položaju. Treba bo rešiti proračun. Nemci obljubljajo, da bodo glasovali z vlado. Toda Poljaki odpovedujejo vladi svoje zaupanje. V poljskem kolu dobivajo poljski radikalni elementi zopet moč. Poljska ljudska stranka in Globinskijeva skupina so stavili v kolu predlog, naj se osnuje poljska država z dohodom do morja in ti naj se priklonijo tudi poznanski in Gališki Poljaki. Vlada sicer pregovarja Poljake. Ali jih bo to pot pregovorila, je še vprašanje.

Debata o najnujnejših interpelacijah in o izjavi ministrskega predsednika danes še ni končana. Nadaljevala se bo prihodnji torek. Pričakovati je še precej burnih dogodkov. Jugoslovanski klub je poslal danes na govornoško tribuno poslanca Jarca in dr. Rybača.

Državni zbor.

Dunaj, 23. januarja.

Razburjenje, ki je obvladovalo včerajšnjo sejo, se je do danes deloma že poleglo. Zbornica ni bila več tako zasedena, gale-rija je nudila vsakdanjo sliko. V govorih poslancev so odmevali dogodki zadnjega časa: štrajk, vprašanje prehrane in miru, Seidlerjev odgovor na praško resolucijo. Govorniki iščejo povzročitelje sedanje vojne

in njene podaljševalce. »Podaljševalce vojne« je očitek, najhujši, s katerim se udarja po nasprotniku. — Štrajk je povzročil, da je padlo marsikatero krivično očit-
tanje nasproti »producentom«. Kdo je povzročil lakoto? Dr. Adler gotovo ni zastopnik agrarcev, a v včerajšnjem govoru je indirektno odgovoril tudi na to vprašanje: »Če ne sklenemo miru, moramo poginiti.« Lakoto je povzročila vojna in premajhna rodovitnost naših dežel. In zato vsa medsebojna očitavanja ne bodo ustvarila — živil. Sicer sta pa kmetovo stališče in njegove razmere pojasnila prav dobro naš poslanec Jarc in krščanski socialci Stöckler.

Govor poslanca Jarca.

Govornik Jugoslovanskega kluba posl. Jarc naglašja v slovenskem delu govora, da ni izvzema Galicije in Bukovine nobeno ozemlje v vojni toliko trpelo kot jugoslovansko. Ne bo kmalu ozdravilo naše gospodarsko življenje od težkih udarcev vojne. Nadaljuje nemški in opozarja na razmere, ki jih je ustvarila vojna pri našem kmetu, ki čaka nestrpnost, kdaj mine vojna. Odvzela mu je delavne moči, naprtla vsa dela na ramo ženam, otrokom in starškom. Živino mu pobirajo, prav tako žito; potem pa gleda z žalostnim srcem, kako živina izgublja vrednost v vojaški oskrbi in kako kali oves po skladiščih pod milim nebom, ki ga je moral oddati v svojo škodo. Če pa hoče kupiti za najnujnejšo potrebo obuvale, obleko, sladkor, petrolej, mora vedoma prestopati zakonita določila. Pri tem pa posluša očitke, da je oderuh in požeruh. Dejansko je pa marsikateri kmet večkrat na slabšem kot meščan. On pač ne kriči tako. Noseče ženske niso na kmetih deležne doklade na živilih kot v mestih in industrijskih krajih. Bajtariji in rokodelci po kmetih pridejo pri razdeljevanju živil šele za mesti in industrijskimi kraji na vrsto. Kako je preskrbljen z mesom? Kupiti ga ne more, zakladi sme 35 kg žive teže na osebo; za na otroke odpade samo polovica. Kaj naj da ob košnji in žetvi delavcem?

Kaj pa je s cenami za kmetijske pridelke? Cena pšenice je znašala v mirnih časih 24 K, sedaj 42 K; zvišanje znaša 75 odstotkov. Da vzamem najvišje povišanje cen: Sirovo maslo je stalo pred vojno 3 K 20 v, sedaj 8 K 20 v. Povišanje znaša 155 odstotkov. Kako pa je s cenami za obleko? Zvišale so se za 600, 800, 1000%.

Dalje pravijo: Kmet živi bogato. V listu »Neue Freie Presse« je izšel članek od »strokovnjaka«, da imajo kmetje vsega dovolj, da krmijo z žitom živino, da cvete skrivna gnojina. Posledica je bila, da je »Pester Lloyd« kmalu nato pisal, da ni treba pošiljati živil v Avstrijo, ker se s tem podpira samo slabo gospodarstvo z živili v Cislajtani.

Dr. Adler je govoril siromašno o »samookrbovalcih«. On ni imel prilike, opazovati psihe kmečkega ljudstva. Kot se delavec brani militarizacije in hoče biti sam gospodar dela svojih rok, tako hoče to tudi kmet.

Upoštevati moramo, da dela kmet dostikrat od štirih jutraj do osmih zvečer in še dalje. On ne pozna osemurnega, tudi ne deseturnega delavnika. Poskusite nastopiti podobno kot proti kmetu proti Dunajčanom, ki obdelavajo sedaj kose sveta v dunajski okolici! Produkcija bo hitro padla.

Primerjajmo delovanje našega vojnega ministra in ministra za prehrano! Potreba municije je silno zrasla; vojno ministrstvo je storilo vse, da se je dvignila produkcija vseh snovi, ki se rabijo za izdelovanje municije. Kaj je pa storil minister za prehrano? Dobili smo prav drago statistiko, o kateri pa se je prav kmalu izkazalo, da ne drži. Prišla je vrsta odredb, ki pobijajo druga drugo. Opozarjam na debato v juliju leta 1917. v tej zbornici. Zahtevali smo takrat, naj vlada gleda na to, da preskrbi umetnih gnojil, naj oprosti kmetovalce vojaščine, naj se reducira rekvizicija živine, kar znižanje števil živine pomeni tudi znižanje produkcije žita in vseh živil sploh. Obseg obdelane zemlje je padel leta 1916. za 12%, leta 1917. pa še bolj. To pomeni, da je 4 milijone ljudi več nepreskrbljenih z moko. V letih 1916. in 1917. je dosegla

naša produkcija le polovico normalne žitne letine. Ali je torej kmet kriv lakote?

Produkcije ne bomo dvignili s tem, da bomo imeli v Avstriji in Ogrski različne maksimalne cene za živila. Oves stane v Avstriji 30 K za 100 kg, na Ogrskem pa 40 K; seno v Avstriji 23 K, na Ogrskem 34 K; živina pri nas okrog 2 K 80 v, na Ogrskem okrog 5 K 40 v za kilogram žive teže.

Iz teh razmer poznamo samo en izhod: skorajšen mir. V kmetem ljudstvu bo od te vojne ostal v prvi vrsti spomin na nepotrebnost vojaške diktature v produkciji in razdelitvi živil. Zaenkrat pa je njegova glavna želja: mir in upostavitev demokracije v naši državi. (Živahno odobravanje.)

Nato govori nemški krščanski socialci Stöckler jako simpatičen govor, v katerem izraža priznanje kmetiskim ženam, starškom in otrokom zato, da so v teh časih prehranili državo, izraža zahvalo našim županom, ki so, psovani in zasmehovani vztrajali na svojih mestih v blagor svojih občanov. Ne zavidajmo kruha kmetu, ki preživi nas vse!

Na širše politično polje je prišla debata z govorom češkega poslanca Udržala, ki je iskal intelektualnega povzročitelja sedanje vojne in ga našel v vsenemškem šovinizmu. Dokazoval je iz zgodovine, da so Nemci stali vedno na stališču, da gre moč nad pravico.

Odgovarjal mu je nemški poslanec Kemetter.

K Seidlerjevemu govoru na interpelacijo Čehov je govoril prav spretno in med splošnim odobravanjem poslanec dr. Rybač, ki je protestiral proti temu, da je vlačil ministrski predsednik v debato osebo cesarjevo (Seidler je namreč včeraj v svojem govoru izjavil, da dela v soglasju s cesarjem, če nastopa proti češki resoluciji). Nato je v zanimivem govoru osvetlil, kdo velja v Avstriji za veleizdajalca in kako se pri nas ta pojem izpreminja.

Poslanec dr. Rybač je med drugim izjavil: Včerajšnji govor ministr. predsednika je pokazal, da nima ministrski predsednik nobenega smisla za ustavno delovanje. Že vsem narodom monarhije so očitali veleizdajstvo, Nemcem, Mažarom in drugim. Socijalne demokrate označujejo kot revolucionarce in veleizdajalce. Toda sedaj hvali celo notranji minister voditelje stavke in celo načelnik generalnega štaba je zadovoljen s štrajkajočimi delavskimi organizacijami. Jugoslovani so tradicijonelno zvesti habsburški dinastiji. Opozarjam samo na junaške čine v tej vojni hrvatskih, slovenskih in bosanskih polkov. Slovanom očitajo, da hočejo raztrgati Avstrijo, češki Nemci pa zahtevajo samostojno nemško-češko državo. Slovan-
ci vedo, da so njihova stremjenja po samostojnosti naperjena samo proti nemški nadvladi, zato jih očitki veleizdajstva nič ne vznemirjajo. Vztrajamo na svoji zahtevi po svobodi.

Poslanec dr. Hruban (Češki svaz) izjavi: Z odločnostjo zavračamo razlago ministrskega predsednika češkega manifesta, posebno očitavanje, da hočemo Čehi podaljševati vojno. Državnopravna strem-
ljenja češkega naroda niso bila nikdar naperjena proti koristim države ali dinastije. Ministrskemu predsedniku se ne bo posrečilo, vzbuditi nasprotstvo med češkim ljudstvom in njegovimi zastopniki.

V istem smislu govori češki poslanec dr. Koerner.

Poslanec Tusar (češki socialni demokrat) govori o stavki in opozarja nemške socialne demokrate, da imajo češki socialni demokrati večje zahteve kot pa nemški.

Poslanec dr. Okunjevski (Ukrajinec) opozarja na dejstvo, da tedaj, ko se pogaja grof Czernin z ukrajinskimi delegati, izjavlja avstrijski ministrski pred-
sednik, da se opira samo na stranke »veči-
ne«. Značilno je za Seidlerja in vlado, da nam obljubljajo na eni strani samoodlo-
čevanje narodov, na drugi pa nas zago-
tavlja, da se nemško posestno stanje ne
sme izpremeniti.

Poslanec baron Götze (Poljsko kolo) protestira proti nameri, odtrgati od poljskega ozemlja poljske dele pod pretvezo »ureditve meja«.

Poslanec dr. Tetmajer (Poljsko kolo) izjavlja, da more priti do resničnega evropskega miru samo tedaj, če se v celoti reši poljsko vprašanje.

Poslanec dr. Neumann (nemški nacionalci) pravi, da bo češko-nemški spor rešila samo češko-nemška samostojna država.

Poslanec Knirsch napada slovan-
ske stranke in brani zvezo z Nemčijo. Go-
vori slavospev nemški hrabrosti in požr-
tvovalnosti.

Prihodnja seja v torek.

Interpelacije Jugoslovanskega kluba.

Dunaj, 22. januarja.

V današnji seji poslanske zbornice so vložili poslanec dr. Korošec in tovariši v imenu Jugoslovanskega kluba nastopno

interpelacijo

na ministrskega predsednika radi mi-
rovnih razprav v Brestu Litov-
skem in radi izvedbe demokra-
tičnih reform v Avstriji.

Zunanji minister grof Czernin je smatral za primerno, da je v Brestu Litovskem v nasprotju z izraženo voljo večine prebivalstva monarhije zavzel stališče zoper izvedbo samoodločilne pravice tostrani meje, ko se je glede dosedaj ruskega ozemlja razvijala za imperijalistični umstveni svet centralnih držav karakteristična debata. Notranja nasprotstva, dvojna morala stališča centralnih držav so povzročila stanje, katero je že obstoječe nezaupanje v Rusiji ogromno zvišalo in ni le težko ogrozilo mirovnega sklepa, marveč ga je naravnost spravilo v nevarnost.

Danes se že vidi, da se pri vsem machiavelizmu ne posreči, sedeti hkratu na dveh stolih. Ravno nasproti Rusom, kateri načela mednarodne etike na tak način poudarjajo, bi se ne bila smela opravljati taka dvorezna politika.

Proti vsakemu zakonu logike je, od-
reči narodom monarhije nekaj, kar se od strani Rusije napram njenim narodom za-
hleva.

Nevtralna nasprotstva so se zadnje dni tako težko poostrila, da se s strani največjih mirovni-
h prijateljev v Rusiji dviga vedno jačje glas po vojni proti centralnim
državam, da se doseže samo-
odločba vseh narodov.

Optimizmu nemške socialne demo-
kracije napram grofu Czerninu ne more-
mo slediti. Mi mu ne zaupamo in smo pre-
pričani, da njegova politika ovira mir.

S strani Nemčije so nastale napram Kurlandiji in Livlandiji čisto očitno anek-
sijska poželjenja. Kajti kaj je pri vsem svetohlinstvu glasovanje tudi »najširših
krogov« ob navzočnosti nemških čet dru-
gega, kakor aneksijsko sredstvo. Kako po-
stopajo nemške čete z mirnim prebival-
stvom, je vsej monarhiji povsodi znano. Dolžnost grofa Czernina je bila, varovati
interes mirovne misli brez znanih dvom-
nosti nastopiti proti tej zastrti aneksiji. On
pa tega ni storil, marveč moral je priti ge-
neralni štrajk, da je prisilil Czernina k
delni reviziji svoje istotake zastrte anek-
sijske politike napram Poljski. Da, grof
Czernin je obljubljal v istem trenutku, ko
so se bližali ukrajinski mirovni posredo-
valci, Poljakom čisto ukrajinsko ozemlje.

Grof Czernin je zatrjeval, da perho-
rescira vsakršno vmešavanje v notranje
zadeve, naenkrat pa je pripustil Ukrajin-
cem »interes« sosedov na naših političnih
in kulturnih odnošajih.

S tem je tudi napram monarhiji svoj
večkrat ponavljani princip nevmešavanja
vrgel v vodo. Vidimo, da ta princip velja
samo tam, kjer je grofu Czerninu mo-
mentano po godu.

Ali more imeti taka nedoslednost do-
bre posledice za mir? Vidimo že, da je
Nemčija zaupanje ruskih mas v njeno mi-

rovno voljo izgubila in Avstro-Ogrska vsled svojega omahovanja istotako.

Krivda na nadaljevanju vojne zadeva vse one, ki ne izjavljajo odkrito, da se bo tudi v monarhiji samoodločevalna pravica polno izvedla in brezdvomno zagotovila v mirovni pogodbi ob udeležbi prizadetih narodov.

Na pritisk štrajkajočega delavstva je vlada dala neka zagotovila, ki zadevajo demokratizacijo političnega življenja v Avstriji: demokratična občinska volilna pravica se predloži deželni zbor in vlada obljublja tudi demilitarizacijo izvestnih obratov.

Na vseh teh in še na nadaljnjih ukrepih ima naše ljudstvo najgloblji interes.

Večkrat smo že izjavili, da vse politično življenje v naši jugoslovanski nacionalni državi mora biti postavljeno na čisto demokratične temelje. Povsodi se ima uvesti splošna, v resnici enaka proporcionalna volilna pravica.

Naša prva zahteva je ustanovitev naše nacionalne države. Cenimo pa v polni meri pomen demokratizacije javnega življenja Avstrije. Zdi se nam pa, da vlada, ki se tri leta obotavlja sklicati deželne zbornice, katerih večji del je sicer razpuščen, oziroma katerih zakonodajna doba je potekla, ne misli resno na demokratizacijo občinskih redov. Kako jo hoče izvesti po ustavi?

Kaj hoče storiti z deželnimi zbori? Ali ostane tu vse po starem? In kako se more misliti na občinske volilne reforme, ako v poslanski zbornici ostane vse po starem. Gosposka zbornica imenuje tretjino avstrijske delegacije, vlada potrebuje torej, da samo nekaj iz poslanske zbornice poslanih delegatov pridobi zase, pa razpolažga z večino v delegaciji. Grof Czernin se opira pred inozemstvom na to »večino«, ki je pri podrobnejšem premostranju jako čudna.

Demilitarizacijo vojnih obratov pozdravljamo tudi mi najtopleje. Bojimo pa se, da bo nov zakon ponavljal več ali manj stare trdote in gosposka zbornica jih bo sprejela. Mi bomo storili vse, da omogočimo združeni demokraciji naših narodov izsiljenje dostojnega zakona.

K aprovizacijskemu vprašanju pripominjamo, da je povsem neumestno, rešiti je tako, da se enemu rekvirira zadnji grizljaj in se tako drugemu lakota potolaži napol. Na jugu, v Istri, Dalmaciji, delih Kranjske, Trstu, Gorici, Bosni in Hercegovini strada naše ljudstvo najtežje, dočim je bilo na Kranjskem, Koroškem in Spodnjem Štajerskem rekvirirano vse nad dosedanje določbe. Uporablja se ogromen aparat, sloji se hujskajo proti slojem, dajejo se obljube in rezultati je — nič. Po našem mnenju je mogoče preprečiti lakoto v Avstriji samo z izdatnim dovozom iz Ogrske in zavezniškega inozemstva. Vse drugo, zlasti proti kmetijstvu naperjene naredbe, so brezuspešen trud, pesek v oči.

Izjavljamo, da smo na izvedbi obljub s strani vlade z dne 19. januarja 1918 povsem zainteresirani in da bomo čuvali nad tem, da se ne bo ljudstvu metalo peska v oči.

Radi tega stavimo nastopno

nujno vprašanje:

I. Ali je vlada pripravljena, končno opustiti nevredno igro s principom samoodločbe in uvideti, da s tem grozno škoduje mirovnemu razpoloženju na vsem svetu, zlasti pa v Rusiji, in daje zaupanje v odkritosrčnost mirovne volje monarhije? Zakaj ni nastopila očitno proti aneksionističnim namenom Nemčije?

Zakaj podžiga grof Czernin nacionalni preprič med Poljski in Ukrajinci, ko obljublja Poljakom ukrajinsko ozemlje?

Ali je sedaj vlada opustila princip nevmešavanja, ko je pri razpravah z ukrajinskimi delegati v Brestu Litovskem prvič oficijalno priznala opravičeno zahtevo Ukrajincem, da se smejo interesirati za položaj svojih rojakov tostran državne meje na mirovni konferenci?

II. Drže se določno svojega programa ustanovitve lastne neodvisne jugoslovanske države, kjer se ima zgraditi vse javno življenje in zlasti vse vrste javnih zastopstev na čisto demokratičnih principih, smo tudi pripravljeni podpirati vse korake za demokratizacijo Avstrije z vso svojo močjo. Opravičeno se boje, da delavstvu 18. januarja 1918 dane obljube niso mišljene resno, vprašamo vlado:

1. Ali je pripravljena brez pridržka sporočiti, kako in kdaj misli tako željno in s strani Jugoslovancov vedno zahtevano polno demokratizacijo občinske volilne pravice izvesti? Ker že nekaj let ne zboruje noben deželni zbor in je večina deželnih zborov razpuščena, oziroma jim je potekla funkcijska doba, z druge strani pa vlada v vojni perihorenci nove volitve, kako si predstavlja izpolnitev svoje obljube?

3. Kako more vlada resno misliti na reformo občinske volilne pravice, ko drži v deželnih zastopih še kurijalni sistem?

3. Ali ni že čas, da se odpravi zavetje reakcije, glavno oviro vsake demokratiza-

cije, od vlade imenovano gosposko zbornico, kjer so celi narodi in sloji brez zastopstva, ono gosposko zbornico, katera ravno v zadnjem času v interesu nasilstva in kapitalistov odklanja v poslanski zbornici sklenjene zakonske načrte sporazumno za vlado? Ali je vlada pripravljena, predlagati takoj odpravo gosposke zbornice?

Ker so Jugoslovani vsled trdot in protipostavnega izvajanja zakona o vojnih dajatvah težko trpeli, kakor tudi iz principijelnih vzrokov, vprašamo, ali je vlada pripravljena obljubljeni novi zakonski načrt o novi ureditvi delavskih razmer v militiziranih obratih takoj predložiti in ne delati nikakih ovir takojšnjemu premotrenju in sklepu ne s svoje strani in ne s strani njenih ljudi v gosposki zbornici?

5. V polnem upoštevanju upravičenih pritožb delavstva glede aprovizacije in povdarjaje dejstvo, da vlada v vseh deželah slovanskega juga lakota, dočim se izpostavljajo ob brezobzirnem odjemanju zadnjih zalog lakoti tudi drugi, vprašamo vlado, ali je pripravljena zagotoviti urejeno aprovizacijo tudi v jugoslovanskih deželah, in zlasti da splošnega aprovizacijskega načrta ne utemeljuje s tem, da se razpolažga z živili, ki dejansko ne eksistirajo, oziroma so zadnji grizljaj?

Ali je pripravljena glede na aprovizacijo rajše spregovoriti odkrito zadnjo besedo z Ogrsko in zavezniki?

Razmere na naših železnikah.

Interpelacija poslancev Hladnika, Jarca in tovarišev zaradi novega voznega reda na dolenskih železnikah.

Z dne 21. jan. se je pričel nov vožni red. Na Dolenjskem vozita samo dva vlaka. En vlak gre zjutraj iz Ljubljane, drugi pride zvečer nazaj v Ljubljano. Dolenjci morajo vsled tega, kadar imajo opraviti v Ljubljani, dve noči ostati v Ljubljani. Vsled tega zamude veliko časa, kar je sedaj, ko toliko primanjkuje delavnih moči, velika gospodarska škoda. V Ljubljani je težko dobiti prenočišče, saj je prenapolnjena vojakov in beguncev. Tudi zaradi živil, katere bi Dolenjci v Ljubljani porabili, je novi vožni red škodljiv. V Ljubljani že tako zelo primanjkuje živil. Sedaj bi pa Dolenjci skoraj dva dni iskali živil po ljubljanskih gostilnah, kar bi ne bilo potrebno, ako bi bil vožni red tak, da bi se še tisti dan mogli vrniti. Zato stavijo podpisani vprašanje, hoče li njega ekselencia ukazati, da se še dva vlaka dnevno vpeleja na dolenskih železnikah, in če to nikakor ni mogoče, hoče li ukreniti, da bi vsaj vlak zjutraj vozil v Ljubljano in zvečer iz Ljubljane na Dolenjsko.

Politične novice.

+ Demonstracije v Mariboru. Ze od meseca decembra se vršijo v Mariboru čisto nemoteno demonstracije nemške fakinaže. Pobijanje šip je na dnevnem redu. Hiše Slovencev niso varne pred tolovajstvi nahujskanih ljudi. »Marburger Zeitung« dovolj skrbi za organizacijo in hujska pod zaščito raznih oblasti. Zadnje nedeljo in pondeljek so bili izgredi namenjeni slovenskim zastopnikom. V nedeljo so popevali na večer pred hišo poslanca dr. Verstovška, izzivali, hajlali in vpili ter odšli. Večji izgredi so se vršili v pondeljek. Do 150 ljudi, nekaj starejših voditeljev, večinoma pa učenci in komiji ter dijaki, so se potikali po temnih ulicah, vpili »Nieder dr. Korošec, nieder dr. Verstovšek« in prišli zopet pred hišo poslanca dr. Verstovška, kjer so strašno vpili, izzivali ter hajlali. Začeli so bombardirati hišo s kamenjem. Ko živjenketa prva šipa, odpre poslanec okna, nastavi revolver v množico in zavpije nad kričečo druhaljo, da ustrelj, kakor hitro pade še kak kamen. Poulična svojat se razprši, ko pride poslanec na ulico, da bi vsaj nekaj pobalinov pograbil. Seveda policije ni bilo, kakor navadno, od nikoder. Ta nima časa za to, da bi ščitila ljudi pred napadi; mora na povelje župana in drugih vsenemcev loviti zavedne Slovence, ki pobirajo podpise za deklaracijo. Dr. Verstovšek se je takoj obrnil na razne oblasti ter zahteval varstvo za mariborske Slovence; za svojo osebo pa je izjavil namestniji, da si bode oskrbel varstvo pred napadalci sam, če ne drugače z revolverjem. Tako neznosno je bivanje med štajerskimi nemškutarji!

+ Nemška interpelacija proti jugoslovanskim stremljenjem. Posl. Marckhl, Döbernig in tovariši so vložili na ministrskega predsednika obsežno interpelacijo proti jugoslovanskim stremljenjem, ki se na koncu zgosti v naslednja vprašanja: 1. Ali je ministrskemu predsedniku znano hujskanje, ki je nevarno koristim države in notranjemu miru, ki je naperjeno proti južnemu nemštvu in ki daleko prestopa okvir veljavnih zakonov, med prebivalstvom, ki vsled prehranjevalnih skrbi že itak težko trpi? 2. Kaj namerava ukreniti, da temu hujskanju takoj napravi konec? 3. Ali sma-

tra spričo opisanih razmer stališče ministra dr. Ivana viteza pl. Žolgerja, ki je bil sprejet v sedanji kabinet z ozirom na njegovo narodno pripadnost, za združljivo z dolžnostmi nepristranske vlade, ki so ji interesi države in v njej združenih narodov enako na skrbi?

+ Pritožbe agrarcev. Prosta agrarna zveza v državnem zboru je imela včeraj pod predsedstvom poslanca Jarca sejo, v kateri je nastopila proti obljubam vlade stavkajočim glede skrčenja odmere moke in žita za samoprehranjevalce in glede omejitve mlinov. Zborovalci so zahtevali, naj se med kmečko ljudstvo razdele vse potrebščine, kakor sladkor, petrolej, čevlje, obleka itd. in da naj se pri vojaških oprostitvah zadostno upoštevajo poljedelci. Ministrski predsednik dr. Seidler in poljedelski minister grof Silva-Tarouca sta obljubila, da bosta podpirala zahteve agrarcev. Nato je bila soglasno sprejeta resolucija, v kateri agrarni poslanci izražajo svoje začudenje, da naredba o skrčenju odmere moke in o omejitvi mlinov kljub svoječasnim zagotovitvam vlade ni bila predložena kompetentnemu odseku. Primerno manjši metlvi po podeželnih mlinih se zahteva ureditev odmere moke za samoprehranjevalce in druge po deželi in pa da se obdrže vsi domači mlini. V varstvo živinore je naj se takoj ustavi prevelika uporaba mesa po mestih. Odločno se ugovarja proti temu, da je razdelitev sladkorja in petroleja vezana na oddajo poljedelskih pridelkov. Nenadni vpoklic vseh 18 do 24 letnih oproščenih poljedelcev bo povzročil največje težkoče pri obdelovanju polja. Te edine delavne moči poljedelstva morajo biti neglede na starost brezpopojno oproščene. Nemški agrarni poslanci so bili v teh zadevah še posebej pri ministrskem predsedniku. Dr. Seidler je povdaril, da je pripravljen v vseh poljedelskih vprašanjih biti v trajnem stiku z odsekom, ki naj ga agrarci izvolijo.

+ Koroška trgovska in obrtna zbornica je imela dne 21. t. m. sejo. Predsednik Maks vitez pl. Burger je v otvoritvenem govoru protestiral proti delitvi Koroške in zaklical »roke proč od naše dobro nemške(?) napredne dežele«. — Seveda se mi takih protestov prav nič ne bojimo. Mi hočemo le slovensko Koroško.

+ Trdno na cilju. Pod tem geslom pozivlja »Narodni Politika« na vstranost proti spletkam, ki se uprizarjajo sedaj z namenom, da bi češki narod odvrnili z njegove poti do trdno določenih ciljev. List piše: »Nastopili so glasovi« ter zaključuje: »Vsi nemški pozivi, ki priganjajo na oster nastop proti češkemu narodu, izvirajo z enega mesta in vladnim krogom niso ravno neljubi. Taka dogovorjena taktika na Dunaju bi tudi ne bila nič novega. Toda izkušnje naj bi aranžerje že enkrat prepričale, da se je učinkovitost teh zastaranih metod že davno razkadila. S takimi sredstvi se izboljšanje ne bo doseglo, marveč se bo kriza le podaljšala. Samo taka ureditev avstrijskih razmer, ob kateri bo vodstvo stvari v popolnem soglasju z notranjo sestavo te države in s pravicami njenega celokupnega prebivalstva, bo zagotovila njeno ozdravljenje. To je stališče Čehov in Jugoslovancov, ki se je itak manifestiralo že v njihovih znamenitih deklaracijah in na tem stališču bodo nemaino vstranili tudi v bodočem parlamentarnem zasedanju kakor tudi z ozirom na mirovna prizadevanja. Hujskarije proti češkemu narodu, nemški teror in hrup, pa naj se tudi zaneše v poslansko zbornico, da se in tehtnosti čeških zahtev ne bo zadušil. Vsemenci sami zase ne delajo zgodovine in ji ne bodo določali smeri in razvoja za bodočnost. Tu so še druge struče in druga gibanja in ogromna pretežnost je danes na njihovi strani, ker se opirajo na pravičnost, ki je ena in ista za velike in male narode, in na nlemenita načela pravice človekoljubja, ki so nastopila svojo zmagooslavno pot po zemlji. Zato se tudi češki narod ne boji nobenih strašil ter trdno koraka nasproti svojemu cilju, dokler ga končno ne doseže.

+ Užaljena nemška pravičnost. Nemški šovinizem, ki danes svoje vsenemške želje in namene pokriva s figovim peresom državnih koristi, pri čemer mu gre Seidlerjeva vlada v svoji politični odredenosti vneto na roko, se zgraja nad Čehi in Jugoslovani zaradi njihovih narodnih stremljenj, češ da izkoriščajo sedanjo stisko države v svoje sebične narodne namene. Pustimo za enkrat vse drugo ob strani in pogledimo samo dvoje: Ko so sinovi vseh avstro-ogrskih narodov, v prvi vrsti pa Slovenci v Karpatih in na drugih bojiščih najhuje krvaveli za domovino, tedaj so nemški politiki v senci in temi vojaških in političnih vešal kovali s Stürgkhom proti vsem nemškim narodom najgrše izdajstvo: z oktrobrom so hoteli uvesti nemški državni jezik, ubiti narodno šolstvo in iztrebiti zadnjo sled narodnih pravic nemških narodov. Vse to nameno noma tedaj, ko je cvet narodov izkravaval na bojiščih in so v notranjosti vladale vislice. Kje je bila nemška pravicoljubnost, nemško ogorčenje tedaj? Pa takrat je šlo samo za slovansko kožo in nasproti

Slovonom, nemškim helotom, kaj ne, pravna načela sploh ne veljajo. — Ali pa pogledjmo Madjare. Že od pokojnega vladarja so znali pod pritiskom vojnih razmer izmamiti razne pravice, ki gredo vse za čimdalje popolnejšo ločitvijo od Avstrije. Sedaj so z orožjem izstradanja in vsem mogočim drugim pritiskom na tem, da izsilijo lastno armado. Lastna, v madjarskem duhu vzgojena armada v madjarskih rokah je, tako se nam zdi, precej nevarna igrača... Pa ali zato kdo Madjarom očita veleizdajstvo? Nasprotno, lepo ravnaajo z njimi, kar se le da, in že se čuje, da dobe, kar zahtevajo. Ali se tam gori nikomur ne sanja, kako madjarski zgled vleče in kako samo za Slovane skovana patriotska gesla malo mičejo?

+ Hrvatsko napredno stranko ustanove nekateri mlajši napredni člani koaliciije, ker so nezadovoljni s politiko koaliciije. Na čelu te akcije so dr. Španić, dr. Matic in nekaj poslancev hrvatsko-srbske koaliciije.

+ Proti »Fremdenblattu«. Poslanec baron Pantz in tovariši so interpelirali ministrskega predsednika radi napada oficijoznega »Fremdenblatt« na avstrijsko vlado. Ker je zunanji urad izjavil, da ni v nobeni zvezi z omenjenimi napadi, je gotovo, da izhajajo od neke brezimne klike. S stališča javne morale je nezaslišano, da se list, ki služi zunanjemu uradu, postavi v službo intrig, ki so zmogljne kršiti potrebno edinost med zastopniki državnih koristi. Interpelanti zahtevajo, naj se v tem oziru takoj napravi red.

+ Preosnova dunajskega občinskega volilnega reda. Dunajski krščansko-socialni strankarski svet je sklenil, naj se dunajski občinski volilni red tako-le izpremeni. Voli naj se v dveh skupinah. V prvi skupini naj bi se volilo po načelih splošne, enake, direktne in tajne volilne pravice po proporciju; v drugi skupini, interesnem zastopstvu, naj bi se volilo po večinskem načelu po okrajih.

+ Vojni davek. Finančni odsek državne zbornice je včeraj razpravljaj o vojnem davku. Pri glasovanju so se na predlog poročevalca popolnoma sprejeli sklepi gosposke zbornice in pa predlog, da zakon razširi na leto 1918.

+ Omalovaževanje Avstrije v Nemčiji. »Neue Freie Presse« se je počela sinoči o omalovaževanju Avstrije v Nemčiji zaradi zadnje stavke, o kateri se v Nemčiji precej časa ni smelo pisati. List graja pisavo listov v rajhu z ozirom na Avstrijo in opozarja na stavke med vojsko v Nemčiji in v Angliji. Posebno pa graja pisavo velenemških konservativnih glasil, ker so svetovale Avstriji, naj sklene poseben mir z Rusijo. Glavno glasilo konservativcev »Kreuzzeitung« je pisalo: Sporazum še ni pripravljen za mir. Zahteva na primer, naj dobi Italija avstrijsko ozemlje. Kakor hitro more doseči Avstrija svoj vojni smoter, bi smatrali kot popolnoma pametno, da sklene mir. Kakor stoji zdaj reči, bi se za nas ne izpremenil posebno položaj, če bi se mi sami naprej vojskovali, dokler ne zagotovimo svojih vojnih smotrov. Konservativna velenemška »Tageszeitung« je pa dobesedno zapisala: »Grof Czernin, avstrijska socialna demokracija in ruski boljševiki drže skup, da prisilijo Nemčijo, naj sklene brezpopojen in odpovedovalen mir na Vzhodu.

+ Trockij se vrne 27. t. m. v Brest Litovsk. »Daily Mail«: Trockij bo v vseh okolnostih prišel 27. januarja zopet v Brest Litovsk.

+ Obupen položaj boljševikov. Axel rod, stari ruski revolucionar, je izjavil v Stockholmu: Položaj boljševikov je obupen, ker se naslanjajo le na moč najnižjih instinktov množic. Geslo o razdelitvi zemljišča je le sredstvo, da se drži rdeča garda. Živila zadržujejo za mesta, fronta pa strada.

+ Za popolno samostojnost Ukrajine. Iz Stockholma poroča ukrajinski urad dne 20. t. m.: Samostoiniki, t. j. pristaji popolne samostojnosti Ukrajine, razvijajo obsežno agitacijo za popolno ločitev Ukrajine od Rusije ter zahtevajo, naj ukrajinski zastopniki ne hodijo v rusko konstituanto, z ozirom na boj z boljševiki naj se imenuje za Ukrajino vojaški diktator.

Zmede na Ruskem.

Borbe boljševikov z Ukrajinci. — Finska in Rusija. — Šingarev in Kokoškin umorjena. — Japonci se niso v Vladivostoku izkrcali. — Prelom med Rusijo in Rumunijo. — Prekinjena zveza Petrograda z Londonom. — Razpust konstituante. 87 poslancev zaprli. — Proti ukrajinski osrednji radi.

Oddelki sovjetov so poslali iz Harkova v Poltava oddelke, ki so se zapletli pri Kijevu v bitko s četami rade in jih popolnoma premagali. Poroča se dalje, da so čete boljševikov v lutih bojih zavzele Jekaterinoslav. — Iz Stockholma: Proglasili so sicer neodvisnost Finske, a popolna tu ni. Del čet je sicer Finsko zapustil, a navedli so jih precej z drugimi četami: 60.000 do 100.000 ruskih vojakov se naha-

ja na Finskem. Ruski vojak strogo stražijo vse železnice in železniške postaje na Finskem. — V mornariški bolnišnici so mornari in rdeči gardisti usmrtili Singareva in Kokoškina. — »Frankf. Ztg.« iz Petrograda: Japonski veleposlanik je oficijelno dementiral, da bi se bili Japonci v Vladivostoku izkrcali. Japonska je odkrita prijateljica Rusije in ruskega naroda. — »Daily Mail« iz Petrograda: Vlade boljševikov odgovor Rumunije na ultimatum ni zadovoljil. Naročila je svojemu poslaniku v Jašu, naj prekine zveze z rumunsko vlado. — »Daily News« je poročal, da je od sobote naprej prekinjena zveza med Londonom in Petrogradom. — Zapri so 87 poslancev konstituante, ker so hujskali Petrogradjane na državljansko vojsko. — Berlinska »Morgenpost« je poročala, da je razpisala vlada nove volitve za konstituanto 27. febr.: na zasedanje jo šele skličejo, ko bodo sklenili z osrednjimi velesilami mir. — Ljudsko tajništvo ukrajinske republike je izdalo vsem Ukrajincem sledečo oklic: Glavno tajništvo osrednje rade podpira Kaljedina, dela na razpor med Ukrajinci in ruskim narodom in utrjuje meščanski režim v Ukrajini. Za narod ukrajinske republike proglašamo tajništvo osrednje rade sovražnikom svobodnega ukrajinskega naroda; pozivamo celo armado delavcev in kmetov v Ukrajini na boj proti meščanskemu glavnemu tajništvu in proti Kaljedinu. Armada vlade delavcev in kmetov združene zvezne republike bo sodelovala z nami. Armada vlade delavcev in kmetov, vsi kmetje in delavci, vsi državljani Ukrajine morajo dejansko podpirati armado ljudskega tajništva in komisarjev ljudskega sveta.

Delavski in vojaški svet v Harkovu odpošlje dva odposlanca v Brest Litovsk.

Berlin, 23. jan. Wolff: Listi so poročali: Sedanjí predsednik ruskih mirovnih poverjenikov je naznanil, da odnošlje vlada delavskih in vojaških svetovalcev v Harkovu dva pooblaščenca na mirovna pogajanja v Brest Litovsk; ruska delegacija je ta dva člana sprejela v svojo sredo. iz poslanih spisov je razvidno, da vlada v Harkovu odreja pravico, da smeta generalno tajništvo v Kijevu in tamošnja osrednja rada govoriti za Ukrajino, ker sta te organa buržoazije. Vlada v Harkovu, ki tvori podružnico boljševikov, išče zveze s petrogradsko vlado, ki predstavlja osrednjo predstaviteljico v Rusiji in federativne skupne republike bivše carske države. Počakati se mora, kakšno stališče bo glede na novi položaj zavzela kijevska vlada.

Republika Turkestan.

Berlin, 23. jan. Mohamedanski inženir Tirnišbaev je imenovan za ministrskega predsednika republike Turkestan.

Ameriške križarke v Vladivostoku.

Genf, 23. jan. »Newyork Herald«: V obrambo ogroženih ameriških koristi so priplule tri ameriške križarke v Vladivostok.

Vojna poročila.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 23. jan. Uradno: Na obeh straneh Brente so živahnješe streljali s topovi kakor prejšnje dni.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 23. jan. Veliki glavni stan. Zahodno bojišče. Skoraj na celi flanderski bojni črti so popoldne močnejše streljali. Boj se je tudi južno od Scarpe oživil. Pri St. Quentinu se je uspešno poizvedovalo; več mož smo ujeli. Severno od Souaina ter severnovzhodno od Avocourta so močno streljali, nato so Francozi napadli. V besnih bojih moža z možem smo sovražnika odbili. Lastni pehotni oddelki so vdrlí vzhodno od Malancourta v sovražne jarke; vrnili so se iz njih z nekaterimi ujetniki. Med Beaumontom in Ornesom so zvečer s topovi močnejše streljali.

Vzhodno bojišče. Nič novega. Macedonska bojna črta. Položaj se ni izpremenil.

Italijansko bojišče. Na obeh straneh Brente topovski boj.

Hindenburg in Ludendorff zopet cesarju Viljemu poročala.

Berlin, 23. jan. Wolff: Hindenburg in Ludendorff sta danes zjutraj poročala cesarju Viljemu o položaju.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Duhovščina dekanije Omiš v Dalmaciji se je izjavila za majniško deklaracijo.

Vaščani vasi Zarečje, občina Pazin v Istri, se pridružujejo majniški deklaraciji. Sledi 87 moških in 154 ženskih podpisov.

Županstvo Kal pri Kanalu na Goriškem izreka se vsled posvetovanja z ne-

katerimi občinskimi odborniki in drugimi občani, ker je poklic odbornikov vsled oddaljenosti in raztresenosti občanov k sebi nemogoč, za jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917.

Jugoslovanskemu klubu izreka za njegovo neustrašno delovanje največje zaupanje. Le krepko naprej in zmaga bo naša. Obsojamo vsakogar, kdor cepi to edinost.

Železniški delavci, skupina Št. Peter-Kilovče, spadajoči v občino Sv. Mihaela na Notranjskem, se z iskrenim srcem pridružujemo državnopravni deklaraciji Jugoslovanskega kluba. Njegovim članom, zlasti načelniku g. dr. Korošču izrekamo popolno zaupanje in zahvalo za odločen nastop in veliko prizadevanje za doseg jugoslovanske države pod žezlom Habsburžanov. Obenem jih prosimo, da ne odnehajo niti za ped od pravičnih zahtev, katerih uresničenje je celega naroda hrepenenje. Razdiralce narodne edinosti obsojamo iz dna svoje duše. (Sledi 19 podpisov.)

Županstvo občine Lokavec pri Ajdovščini se izreka v imenu vseh občinarjev za majniško deklaracijo, odobruje delovanje poslancev Jugoslovanskega kluba ter jih prosi, da vztrajajo do končne zmage. Obsoja vsako cepitev sil v tem veličastnem času ter prosi gospode poslance, naj zastavijo vse svoje moči, da se doseže čimprej toliko zaželeni mir.

Žene in dekleta občine Lokavec pri Ajdovščini navdušeno pozdravljajo majniško deklaracijo ter izrekajo našim poslancom popolno zaupanje in iskreno zahvalo. Obenem obsojamo kar najostreje izdajalce naše svete stvari. (Sledi 453 podpisov.)

Enako se je izjavilo za majniško deklaracijo tudi rokodelsko podporno društvo v Lokavcu pri Ajdovščini v svoji seji dne 13. prosinca 1918.

Žene in dekleta župnije Lesce se navdušeno pridružujemo jugoslovanski deklaraciji naših državnih poslancev z dne 30. maja 1917 in zahtevi po samostojni jugoslovanski državi pod habsburško krono. (250 podpisov.)

Možje in mladeniči, žene in dekleta iz Bohinjske Bistrice, Bitenj in Nomnja veselo pozdravljamo jugoslovansko deklaracijo z dne 30. maja 1917 ter izrekamo jugoslovanskim poslancom zahvalo za tako odločen nastop in naše popolno zaupanje. (Sledi 807 podpisov.) Obenem so nabrali znatno svoto za dr. Krekov spomenik.

Izjava slovenskih žena in deklet iz okolice Stare Loke, Virmaze, Sv. Duha, Grenc, Stari dvor, Pevno, Moškrin, Planica, Stara Loka, Binkelj, Virloh, Vešter, Trnje, Trata-kolodvor. Zavedajoč se, da piše zgodovina s krvjo naših junakov, s solzami doma ostalih, se podpisane z vso iskrenostjo svojih duš pridružujemo za uresničenje idej nesmrtnega dr. Kreka — majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba. — Vse naše žrtve, kri naših junakov, vse naše trpljenje, naše želje, vse vidne ali zatajene solze, slednji utrip naših src, poklanjamo za svobodo našo, da bi lepše zvezde kakor zdaj sijale slovenskemu narodu pod žezlom Habsburgov. — S hvaležnostjo za trud za skorajšnji mir se pridružujemo i mi sv. očetu Benediktu XV., našemu presv. cesarju Karlu I. z željo, naj bi nebo poslalo kmalu angela miru, v provit in razvoj vseh narodov, tudi slovenskega. — Vso vdanost in zvestobo našemu prevzvišenemu vladiki Bonaventuri Jegliču, ki se kot prvoboritelj za uresničenje samostojne Jugoslavije trudi, da se iznebimo tujeja jarma. Izrekamo polno zaupanje pomlajeni S. L. S. pod načelstvom našega rojaka č. g. prelata Kalana. (Sledi 702 podpisa.)

Žene in dekleta občine Buzet v Istri se navdušeno pridružujejo majniški deklaraciji. (Sledi nad 500 podpisov.)

Podpisane žene in dekleta občine Žiri z navdušenjem pozdravljamo majniško deklaracijo Jugoslovanskega kluba in se ji z veseljem pridružujemo. Le z združenimi močmi pridemo do naših narodnih pravic. (Sledi 643 podpisov.)

Za 200 članic D. M. D. odbor: Frančiška Kavčič, Leopoldina Pelhan, Pavla Demšar, Marija Zakelj, Neža Demšar, Marija Potočnik, Marija Bljak.

Podpisani možje, fantje, žene in dekleta župnije Hinje izjavljamo:

1. Iz vsega srca smo za deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja.

2. Pozdravljamo mirovno prizadevanje papeža Benedikta XV. in našega cesarja Karla I.

3. Izrekamo najpopolnejše zaupanje našim vrlim poslancom v Jugoslovanskem klubu in presvetlemu knezoškofu ljubljanskemu in se jim najpristrčneje zahvalimo.

4. Obsojamo najodločnejše razdor v S. L. S.

Slede podpisi 456 žen in deklet ter 291 mož in fantov.

Zavedne slovenske žene in dekleta občine Škocijan pri Mokronogu izjavljamo, da se z največjim navdušenjem pridružujemo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba in mu izrekamo popolno zaupanje. (Sledi 111 podpisov.)

Žene in dekleta, možje in mladeniči občine Avber na Goriškem navdušeno pozdravljamo deklaracijo naših poslancev v državnem zboru z dne 30. maja 1917. I. za združenje Jugoslavije pod žezlom Habsburžanov. Hvaležno pozdravljamo tudi mirovno prizadevanje sv. Očeta Benedikta XV. in presvetlega cesarja Karla I., da se doseže že skorajšen trajen mir, pravičen za vse narode in konča to strašno klanje. (Sledi podpisi 172 žen in deklet ter 92 mož in mladeničev.)

Žene in dekleta vasi Ponikve pri Dobrem polju, občina Videm, se z navdušenjem pridružujemo izjavi slovenskega ženstva za ujedinjeno Jugoslavijo ter izrekamo svoje popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

Poslancem Jugoslovanskega kluba izrekamo najiskrenejšo zahvalo in jih prosimo, da vztrajno delujejo še naprej, da z združenimi močmi dosežemo zaželeni cilj. (Sledi 119 podpisov.)

Žene in dekleta vasi Martinjak, Jezero in Dolenja vas pri Cirknici se navdušeno izrekajo za majniško deklaracijo. (Sledi podpisi: Martinjak 79, Jezero 58, Dolenja vas 186.)

Izjava.

Potpisano svečeno otko Krka, Cresa i Lošinja, zanosno pozdravlja mirovno akcijo Njegove Svetosti Benedikta XV. te prosi, da Svemoguči uskoro Njegov uzvišeni evangjeoski cilj: pobjedu prava i dostojanstva ljudskega nad silom te stečevinu slobodnog razvitka za svaki narod.

Istotako odlučno i otvoreno prihvaća historijsku deklaraciju od 30. svibnja 1917. naših narodnih poslanika u Beču, da se naime ujedine pod habsburškom krunom svi rastrgani djelovi triju jednokrvnih plemena Hrvata, Slovenaca i Srba, na temelju samoodređenja naroda i kreposti starodavnih prava hrvatskoga kraljevstva. — Neka desnica Svemogućega blagoslovi i u životu podrži uskrnulu ljubav i slogu tog našeg skrajno izmučenog naroda. (Sledi 69 podpisov odličnih duhovnikov.)

Dnevne novice.

— Ministerialna komisija, ki preiskuje krivice, ki so se dogodile Jugoslovanom, pride te dni v Zader.

— Stavka na Dunaju se je 23. t. m. popolnoma končala.

— Ustreljen. Na jugovzhodnem ozemlju Črnogore so, kakor poroča »Tagespost«, na novega leta dan Črnogorci ustrelili praporščaka Leopolda Marna iz Ljubljane. Pokojni je bil nadučitelj na Grosupljem.

— Papir za časopisje. V državnem zboru je bila stavljena na trgovinskega ministra interpelacija radi dodelitve časopisnega papirja provincialnemu časopisju in radi ureditve cen časopisnemu papirju. Kilogram rotacijskega papirja je stal pred vojko 23 vinarjev, sedaj stane 1 K 30 vin. Ker je papir v polah in pa lini papir poskočil za 400% je nastala za tovarnarje velika skušnjava, da ne bi več izdelovali rotacijskega papirja, marveč rajši papir v polah in lini papir. Interpelacija zahteva revizijo dodelitve rotacijskega papirja posameznim časopisnim podjetjem; za podlago naj se vzame celoletna poraba papirja v letih 1914 in 1915. Izdelovanje rotacijskega papirja naj se kolikor le mogoče pospeši. Določijo naj se pravične cene za rotacijski papir.

— Podmaršal Höfer umrl. Dne 22. t. m. je umrl podmaršal pl. Höfer, ki je dolgo časa podpisoval avstrijska vojna poročila kot namestnik načelnika general. štaba.

— Iz seje deželnega odbora kranjskega, v Ljubljani dne 21. januarja 1918. Navzoči: deželni glavar dr. Ivan Susteršič, deželni odborniki msgr. dr. Lampe, dr. Vladislav Pegan, dr. Karel Triller in dr. Ivan Zajec. Po otvoritvi seje poroča deželni glavar, da je deželni odbor svojedobno sklenil pomožno deželno akcijo za preživljanje ubožnih slojev v celi deželi, da se je v ta namen določil kredit in deželni glavar pooblastil, da v mejah tega kre-

ditja nakazuje po svoji previdnosti deželne podpore v določeni namen. Deželni glavar je za izvrševanjem sklepa začel in nekaterim aprovizacijskim odborom tudi že nakazal deželne podpore v mejah danega mu pooblastila. Tem povodom se je v nekem ljubljanskem dnevniku izvršil oster osebni napad na deželnega glavarja na podlagi trditve, da deželni glavar teh podpor ni nakazal aprovizacijskim odborom, temveč posameznim osebom. Deželni glavar ta neosnovani napad najostreje zavrača in izreka svoje obžalovanje, da se plemenita akcija, ki jo je začel deželni odbor v prilog najrevnejšim slojem v deželi, kompromitira in otežuje z docela brezpredmetnimi žurnalističnimi napadi. Iz dotičnih uradnih spisov konstatuje deželni odbor soglasno, da je deželni glavar tozadevne podpore nakazal izključno aprovizacijskim odborom, ne pa posameznim osebom. Začetna akcija se nadaljuje. — Nato se preide na dvtni red. — Davščina od vrednostnega prirastka nepremičnin. Referent dr. Triller poroča, da se je vršila dne 9. in 10. januarja t. l. v c. kr. finančnem ministrstvu konferenca v zadevi davščine od prirastka na vrednost nepremičnin in konstatuje, da so se upoštevali pri konferenci večinoma nasveti, ki sta jih v zadevi stavila zastopnika dežele, deželni svetnik dr. Dermast in finančni svetnik Zajc. Vlada predloži tozadevno vzorni načrt zakona vsem deželnim zborom. — Referent dr. Lampe poroča o anketi o melioracijah, katero je sklical poljedelski minister. Pri tej anketi je msgr. dr. Lampe zastopal stališče Kranjske dežele v tem smislu, da spadajo deželno-kulturne zadeve v avtonomno kompetenco. Glede podrobnosti je zastopal načela, ki so izražena v melioracijskem, vodnem in v agrarnih zakonih, sklenjenih v zadnjih letih od kranjskega deželnega zbora in je zahteval, da država v izdatnejši meri podpira od dežela započeta melioracijska dela. — Nadalje se je razpravljalo o nekaterih osebnih in aprovizacijskih ukrepih deželnega glavarja, ki so bili soglasno odobreni.

— Društvo za otroško varstvo in mladinsko oskrbo v tržiškem sodnem okraju je imelo minolo nedeljo v šoli svoj občni zbor. G. ravnatelj Kalinger je poročal o delovanju društva. V par slučajih zanemarljive mladine je uspešno posredoval. Članov šteje 84; v blagajni je nekaj nad 2000 kron. Odbor se je sestavil tako: predsednik g. ravnatelj Kalinger, namestnik g. tovarnar Goeken, tajnik g. Leopold Zaletel, blagajnik g. župnik Potokar, v odboru so še gg.: sodni svetnik Rekar, tržni župan Ahačič in veletovarnar Gassner; namestnika davčni nadupravitelj K. Pirc in F. Košir, trgovec iz Bistrice.

— Odlikovan je bil na gališkem bojišču Ljubljancan četovodja Jožef Drenovec s Karlovim četnim križcem.

— Šestih odlikovan je bil Janko Ramovš iz Borovnice in tokrat z železnim zaslužnim križcem s krono. Čestitamo!

— Ne jeklenih zvonov za cerkve! — Dunajski škofijski list opozarja, da niso jekleni zvonovi nikakor polnovredno nadomestilo bronastih zvonov in da se zato ne more svetovati, da bi se skupiček za odane bronaste zvonove uporabil za nakup jeklenih zvonov, ki bi bili, če tudi jako dragi, vendar manj vreden nadomestek bronastih zvonov.

— Iz Tržiča. Trške prebivalce je v noči od ponedeljka na torek osrečeval nek socialno demokratski čevljarški pomočnik. Hodil je po trgu gori in doli in na ves glas pridigoval o štrajku in kapitalistih. Bilo je že precej po polnoči. Ljudje so vstajali in gledali skozi okno novega preroka. V svoji navdušenosti je slednjič na dolgem drogu visečo rdečo cunj, katero je vihtel v roki, pritril na hišo g. trgovca Ivana Theuerchuh in menda odšel potem sanjat o svojem junaštvu.

— Kako se vršijo rekvizicije prešičev v Mokronogu. Dne 19. januarja 1918 sta prišla gg. Alojzij Mazgon, davčni kontrolor, in Anton Muc, finančni nadpaznik, oba iz Mokronoga in oba člana aprovizacijskega odbora v Mokronogu med drugimi tudi k posestniku Janezu Gorencu iz Gorenje vasi in posestnici Mariji Barborič od ravnotam, ter zahtevala od njiju, da jima imata prodati in pripeljati vsak po enega prešiča v Mokronog, ker bosta sicer kaznovana. — Pri Janezu Gorencu sta določila kot »rekvirirano« 6 tednov brejo svinjo, dasi je Janez Gorenc temu ugovarjal; gospoda sta mu določila, da jo mora pripeljati v Mokronog. — Gorenc in Barborič sta dne 21. januarja 1918 pripeljala svojo žival resnično v Mokronog, kjer naj bi se na tehtnici g. Zajca stehtala. Tu sta pa posestnika prišla do prepračanja, da je dvomljivo, je-li sta navezana pustiti na tak način rekvirirati svojo živino; odpeljala sta jo domov, ne da bi mogel g. Mazgon ali kdorkoli prešiče prevzeti. Vprašanje je, od koga imata g. Mazgon in g. Muc pravico kmetom določevati in narekovati prodajo prešičev. Prizadej posestniki želijo o tem pojasniti! Nopotrebni potov ne mara nihče delati!

— Domači zakolj govedi. V zadnjem času so začeli kmetovalci po celi deželi klati goveje živino doma. Domači zakolj goveje živine dovoljeni so le z dovoljenjem okr. glavarstev po ukazu c. kr. deželne vlade z dne 4. 3. 1917. Vsakdo, ki zakolje doma kako goved brez dovoljenja c. kr. okr. glavarstva je kazniv z globo do 5000 kron oziroma z zaporom do 6 mesecev. Domače klanje govedi pa škoduje tudi živinoreji, ki se je na Kranjskem že vsled velikih vojaških dobav zelo zmanjšala. Vojaške zahteve pa so še vedno prekomerno visoke ter ni mogoče doseči kljub vsem opozoritvam in protestom znižanja. Ako bodo ljudje še doma klati živino po nepotrebnem, ko so že itak poklali neverjetno množino prašičev ter so toraj vsaj s svinjskim mesom nekoliko preskrbljeni, bo nastopila v najbližjem času katastrofa, ker se bo morala živina za vojaštvo odvzeti s silo in brez parda, vsled česar bodo posestva na Kranjskem uničena, ker ne bo mogoče obdelati polja, čemur pa bo kriva tudi lahkomišelnost kmetovalcev, ki koljejo lastno živino doma. Opozorjamo kmetovalce v lastnem interesu zlasti radi gospodarstva po vojski naj ne uničujejo sami svojega blagostanja v prihodnosti ter naj ne koljejo goveje živine doma. Kdor ima živino za oddati, naj se obrne na našega zaupnika, ki bo dotično žival takoj prevzel, ako rejec ne bo imel zadosti krme. — Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine na Kranjskem.

— Popravek. V šte. 265. »Slovenca« l. l. smo poročali, da je bil v Velikem Mraševem umorjen začetkom decembra 1917 Janez Kraševac in da so kot osumljenca zaprli Martina Jurečiča iz Vel. Mraševga šte. 44. To je bila pomota, ki jo moramo zaradi dobrega imena posestnika Martina Jurečiča popraviti. Osumljenec, katerega so zaprli, je bil Alojz Jurečič, posestnika sin iz Vel. Mraševga šte. 2.

— Kako so gospodarili z denarjem, namenjenim beguncem. Graška porota je obsodila v tri leta težke ječe l. 1869 rojenega bivšega orožnika, poznejšega sodnijskega kancista v Marijinem Celju, ki je med vojsko dobil službo uradnika v begunskem taboru Wagnerja. Tam je dvigal na pošti denar, namenjen upravi tabora, vodil račune za obleke, namenjene beguncem; tudi drugi denar je upravljal tako, da je poneveril 18.225 kron. Draxler je zelo popival...

— Vojna pošta. Promet zasebnih vojnoposilnih zavrtkov je pod obstoječimi pogoji dovoljen tudi na vojnopoštne urade št. 191 in 398, ustavljen pa na vojnopoštni urad št. 433.

— Spremembe voznega reda. Začeni z dnem 25. januarja t. l. se odpravita iz prometa osebna vlaka šte. 2213 in 2218 proge Ljubljana—Bubnjarci (Ljubljana odhod ob 8. uri dop., Bubnjarci dohod ob 1. uri 16 minut pop., oziroma Bubnjarci odhod ob 3. uri 50 minut pop., Ljubljana dohod ob 9. uri 3 min. pop.), kakor tudi vlaka šte. 2213 in 2218 proge Grosuplje—Kočevje (Grosuplje odhod ob 9. uri 10 min. dop., Kočevje dohod ob 11. uri 11 min. dop., oziroma Kočevje odhod ob 5. uri 46 min. pop., Grosuplje dohod ob 7. uri 45 min. pop.). Namesto teh vlakov se stavita v promet osebna vlaka šte. 2212 in 2217 (Bubnjarci odhod ob 3. 53 min. dop., Ljubljana dohod ob 8. uri 53 minut dop., oziroma Ljubljana odhod ob 7. uri 4 min. pop. Bubnjarci dohod ob 12. uri 8 min. dop.) ter osebna vlaka šte. 2212 in 2217 (Kočevje odhod ob 5. uri 50 min., Grosuplje dohod ob 7. uri 49 min. dop., oziroma Grosuplje odhod ob 8. uri 15 min. pop., Kočevje dohod ob 10. uri 16 min. pop.). — Pri vlaklu šte. 2212 se na postajališču Kandija ne sprejemajo potniki.

— Za harmoniko prosijo slovenski fantje obrežne brambe v Istri. Pošlje naj se na naslov: Inf. Blaž Jereb, k. u. k. Küst. Sch.-Komp., Brovini pri Labinju, Istra.

— Dar. Mesto venca na krsto umrle s. Leopoldine Hoppe je darovala ugodna tvrdka A. Sušnik v Ljubljani 50 kron za oslepele slovenske vojaške v Odilleinheimu v Gradcu.

— Izgubila se je potna legitimacija v železniškem vozu od Ribnice do Ljubljane. Pošten najditelj naj jo pošlje na naslov, ki je razviden na legitimaciji.

Ljubljanske novice.

lj Slovenski klavirski virtuoz g. Anton Trost z Dunaja bo v nedeljo, 17. februarja tudi v Ljubljani koncertiral.

lj Moška Marijina družba v Križankah se udeleži s svojo zastavo v soboto popoldne pogreba dolgoletnega odbornika in marljivega člana gosp. Pavla Velkavrh. Člani se zbirajo pri Križevniški cerkvi. Želi se najobilnejša udeležba.

lj Umrli je danes dopoldne po daljši, mučni bolezi gospod Pavel Velkavrh, trgovec in hišni posestnik na Rimski cesti št. 3. Pogreb bo v soboto ob 2. uri. Naj počiva v miru!

lj Prodaja žrebet. Lepa, zdrava, prvovrstna žrebeta se bodo prodajala na javni

dražbi v soboto, dne 26. t. m. pri tukajšnji razpečevalnici konj v Nušakovi vojašnici ob 9 uri dopoldne.

lj Begunci, pozor! V Ljubljani in Sp. Šiški bivajočim beguncem se izplačujejo begunske podpore dvakrat na mesec in sicer od 6. do 11. in od 21. do 26. v nastopnem redu: Begunci s plačilnimi polami šte. 1 do 700 pridejo na vrsto dne 6. in 21., šte. 701 do 1400 dne 7. in 22., šte. 1401 do 2300 dne 8. in 23., šte. 2301 do 3000 dne 9. in 24., šte. 3001 do 3700 dne 10. in 25., od šte. 3701 naprej pa 11. in 26. — Ob nedeljah in praznikih se ne bode izplačevalo, marveč velja kot plačilni dan prihodnji delavnik. — Pri vsakem izplačilu označila bo blagajna na plačilni polji tudi dan prihodnjega izplačila. Vsak begunec, ki ima pravico prejeti podporo, mora predložiti blagajniku na zahtevo svojo izkaznico.

lj Najdena denarnica z manjšo vsoto denarja, ki je bila izgubljena v petek, dne 18. t. m. na Mestnem trgu pred trgovino g. Krisperja, se dobi pri vodstvu salezijanskega zavoda na Rakovniku.

lj Našla se je 16. t. m. v Nunski ulici denarnica z manjšo vsoto. Kdor jo je zgubil, naj se zgasi: Škofja ulica št. 7, II. nadstropje.

lj Ovseni riž za doječe in roseče matere se bode oddajal v vojni prodajalni v Gosposki ulici na izkaznice za doječe in noseče matere, katere imajo stranke v rokah. Na vsako izkaznico se dobi 1 kg ovsenega riža, ki stane 1 K. — Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: šte. 1 do 300 dne 28., šte. 300 do 600 dne 29., šte. 600 do 900 dne 30. in od 900 naprej dne 31. januarja.

lj Nakazilo sladkorja trgovcem. Prodajalci sladkorja v I do V okraju se vabijo, da se zglase v soboto v sladkorni centrali pri g. ravnatelju Lillegu, kjer dobe prejemanice za sladkor. Trgovci iz ostalih okrajev dobe nakazila za sladkor v ponedeljek, dne 28. januarja. Zglase naj se tudi trgovci, ki zadnjič niso dobili sladkorja.

Primorske novice.

p Za hotele in gostilne ob soški fronti. »Osrednji odbor za vrnitev beguncev in obnovo Primorja« na Dunaju, I., Bankgasse 2, poroča: V naših krajih ob soški fronti je tudi precejšnje število hotelov in takih gostilnic, namenjenih več ali manj tujskemu prometu. Vsled svetovne vojske je pa tujski promet docela prenehal, med italijansko vojsko pa je veliko naših hotelov in gostilnic več ali manj razdejanih ali celo razrušenih. Umeje se, da je vsled tega nastala za lastnike kakor za morebitne najemnike velika škoda, ki bi utegnili postati usodopolna za gospodarje kakor za podjetja sama v dosedanjih rokah. »Osrednji odbor« je posvetil temu vprašanju posebno skrb in je v ta namen osnoval iz svoje srede poseben strokovni odsek, kateri bo vlagal na pristojna ministrstva vse potrebne vloge, v prvi vrsti one, da postanejo deležni že vrsteče se vojne hotelske podpore, pozneje pa še za izredno subvencijo. Ker je ta zadeva zelo nujna, vabijo se vsi hotelirji in gostilničarji naše Goriške, naj v svojo lastno korist nemudoma pošljejo svoje sedanje naslove pod addresso: Zentralausschuß für die Repatriierung der Flüchtlinge und den Wiederaufbau des Küstenlandes, Wien, I., Bankgasse 2. Prejeli bodo potem okoliščino z vsemi potrebnimi pojasnili in navodili.

p Na Tolminskem se množe pritožbe radi begunske podpore in vzdrževalnega prispevka dan na dan. Dasi je preteklo že več mesecev, odkar so se morali ljudje umakniti pred sovražnikom ter so izgubili prav vse: obleke, perilo, živila, živino, krmo — ter so njihove hiše ali podre ali opustošene in žive v največji bedi brez denarnih sredstev — ni večina beguncev še do danes prejela podpore. Tudi vzdrževalna podpora komisija spi spanje pravičnega. Ljudem se ni izplačalo že cele mesece podpore, ki jim pritiče, še vedno se plačuje po 80 vinarjev in ne po 1 krono 60 vinarjev na vsakega opravičenca. — Za begunsko in vojaško podporo pa morajo ljudje hoditi na dolgo pot po 40 do 50 kilometrov daleč na davčni urad v Podbrdo ali Cerkno. Prigodilo se je pa že večkrat, da so ljudje prišli s plačilno poljo, a denar ni bil še nakazan ter so se morali vrniti praznih rok. — Tudi ubogi ljudje v osvobojenih krajih na Kobaridskem čakajo begunsko in vojaško podporo — a seveda zastoj, ker okrajno glavarstvo je še vedno v Cerknem, ter se še ne vé, da so tukaj ubogi in potrebni ljudje. Potrebno bo, da se te gospode pošteno prime. Okrajno glavarstvo v Cerknem pošilja nemške dopise slovenskim uradom. Znamenit dopis je došel te dni: Der läuten mit der Kirchenglocken wird wieder gestattet. Desgleichen das Ingangsetzen der Thurmuhr. Sino li na Pruskem in ne na slovenskih tleh?

p Odbor za obnovo Goriške opozarja slovenske abiturijente na razpis službenih mest pri mestnem municipiju v Go-

rici. Želeti bi bilo, da bi se oglasili za ta mesta tudi slovenski prosilci, da svoječasno ne bo izgovora, ako bodo nastavljeni sami Italijani. Vojaško službovanje ni nobena ovira za prošnjo.

p Županstvo Trnovo pri Gorici prosi svoje občinarje, ki so še na Koroškem (Rožna dolina), na Dolenjskem (Zatičina, Dobropolje, Novomesto), da mu takoj pošljejo naslove vpoklicanih mož ali sinov, prosilo se bo zanje v svrh mladnega dela in prave domov. L. Winkler, župan.

p Postrezite! Sestra Engelmara (prej Marija) išče družino Bukovac v Sv. Lenartu, Sevece za potokom. — S. Bona (prej Alojzija) išče družino Obič, Dolenje, in družino Trušnik v Kosci. — S. Teodoberta (prej Terezija) išče družino Mazzolini v Sv. Petru (v Benečiji). — Če bi bilo komu kaj znano, se prosi, naj sporoči na naslov: Dr. Anton Prešeren, Sillgasse 2, Innsbruck, Tirol.

p Kaj pa čepovansko županstvo? Pišejo nam: Druga goriška županstva pozivajo svoje občane, naj pošljejo svoje naslove in druge potrebne podatke za pomladanske vojaške dopuste, le čepovansko županstvo se ne gane. In vendar je tudi v čepovanski občini veliko poškodovanih hiš, ki jih bo treba popraviti. Kaj torej čaka županstvo?

p Ne spakujte slovenskih imen! Slišimo Slovence, ki so se navzeli po vojaštvu (tudi vojake, ki prihajajo na dopuste), kako kvarijo naša imena vasi in krajev, kjer so bili tako hudi boji. Na ustih jim je »monte Gabrijela, monte Santo, monte Kuk, sant Lucija, Jamiano, monte Mihele itd. Kaj ste pozabili, da smo mimo Škabrijela šli na Sveto goro in gledali na Kuk in Sv. Lucijo in vrh Sv. Mihaela? Nočemo tudi zdaj poznati nikakega »monte-ja«. Slovenska kri je namakala te slovenske kraje; tembolj spoštljivo in pravilno jih izgovarjajmo!

p Prevozne ugodnosti na železnica za begunce. Glasom železniških tarifnih predpisov (F. V. št. 400, l. 1915., »Splošno« točka 3 in »Drugi del«, IV) imajo nepremožni begunci, to so osebe, ki začasa svojega begunstva niso dobivale nobene državne podpore, je tudi niso potrebovale in niso popolnoma ubožne, pravico do znižane prevoznine na železnica, in sicer dobe za osebno vožnjo 50 odstotni popust, za prevažanje blaga pa plačajo 4 vin. za 100 kg in 1 km. Pomožni odbor za begunce z juga, Wels (Oberösterreich), August Göllerichstrasse 3.

— Morilca prišli. Ko so vojaki v tržaški vojašnici zvedeli podrobnosti o umoru slaščičarke Bassa, so se spomnili, da je neki vojak tudi njim ponujal v nakup belo moko. Bil je to 20 letni Anton Petrovič s Štajerskega. Takoj so ga naznanili. Poklicali so Katarino Kobler, ki je bila umorjeni Bassa posodila denar, ter sina umorjenke in njegovega prijatelja Gregoriča. Dočim je Kandler izjavila, da morilca ne more zagotovo spoznati, ker ga je bila tišči večer videla le v temi, sta pa dečka z vso gotovostjo potrdila, da je to pravi morilec. Na zaslišanju se je Petrovič zapletel v protislovja, vendar odločno taji zločin. Zaprli so ga v vojaško ječo.

p Kdo ve kaj? Leopolda Jurič, Barbana, p. Kormin-Dobrovo, Primorsko, poizveduje po svojem sinu Izidorju Jurič, ki je bil odšel k vojakom 20. maja 1915. — Jožefa Pahor, Oberfellabrunn Nr. 117, P. Oberhollabrunn, Niederösterreich, poizveduje po svojih dveh sinovih: Antonu Pahor, ki je služil pri topničarskem polku 5/8 v Dalmaciji, in Ernestu Pahor, ki je služil kot korporal v 27. dom. pp., oba doma iz Jamelj.

p Šililijoj Jožef in Jožefa iz Podgore iščeta svojo hčer Alojzijo, ki je služila pri č. g. Lenardiču, župniku v Kožbani. Komur je znano, naj sporoči Jožefu Šililijoj, Höllein bei Bruck a. d. L. N.-Ö.

p Begunci iz Saradorfa se lepo zahvaljujejo č. g. Cirilu Zamarju iz Bilj, ki je tako lepo skrbel za nas in naše otroke.

p Umrli je v taborišču Brik 18. jan. Terezija Obrdič iz Pevme pri Gorici. Rahla naj ji bo tuja zemlja!

p Smrtna kosa. V Sv. Križu pri Trstu je umrl tamošnji učitelj in voditelj šole g. Emil Pakiz. N. v m. p.

— Otroški vrtec oplenili. V mestni otroški vrtec v ulici Manzoni v Trstu so vlomili tatovi in odnesli živil, otroške obleke, čevljev in perila za 16.000 kron. Otroci so morali biti en dan brez kosila.

Prosveta.

pr Odborova seja Slovenske Matice, dne 16. t. m. Pri razgovoru o izpremembi pravil, ki jo je sprožil krog pisateljev iz vrst S. L. S. in ki se tiče v prvi vrsti izpremembe volilnega reda za odbor, je odbor sklenil po daljši razpravi, da prepusti rešitev te stvari novemu odboru, ki bo izvoljen na izrednem občnem zboru, sklicanem prav v to svrhu. Razen napominjane izpremembe pravil, je postaviti na dnevni red tega izrednega občnega zbora tudi predlog o zvišanju članarine oziroma ustanovnine.

pr Izredni občni zbor »Slovenske Matice« bo v četrtek dne 14. februarja 1918 ob 5. uri popoldne v magistratni dvorani v Ljubljani. Dnevni red: 1. Zvišanje letnine in ustanovnine § 2. društvenih pravil. 2. Volitev odbora. Sedanji odborniki so p. n. gg.: dr. Janko Bezjak, dr. Demeter pl. Bleiweis vitez Trsteniški, Josip Breznik, Jakob Dimnik, Engelbert Gangl, Fran Govekar, vitez Grasselli Peter, dr. Pavel Groselj, Anton Koder, dr. Fran Kos, dr. Ivan Lah, dr. Janko Lokar, dr. Dragotin Lončar, dr. Ljudevit Pivko, dr. Pavel Pestotnik, Maks Pleteršnik, dr. Lovro Požar, dr. Vladimir Ravnihar, Ferdinand Seidl, Andrej Senekovič, Luka Svetec, dr. Janko Šlebingar, Ivan Šubic, dr. Ivan Tavčar, Jakob Turk, dr. Jakob Zmavc, Oton Zupančič. Vsem tem odbornikom je odborniška doba potekla.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

I. P. Glede novice glasila dež. odbora, ki poroča, da je dr. Šusteršič interveniral za pogorelce v Bevkah in da so dobili 8000 kron podpore, le to v pojasnilo: Notica se bere kakor da bi bili dobili podporo edinele vsled dr. Šusteršičeve intervencije. V koliko je interveniral dr. Šusteršič, nam ni znano, znano pa nam je, da je v tej zadevi vložil posl. Gostinčar v državni zbornici predlog za podporo pogorelcem v Bevkah, da si je osebno na mestu ogledal pogorišče in da je tudi interveniral za pogorelce.

Zeli se kupiti v gotovini takoj

malo posestvo ali gradič

z 10 do 14 sobami na Kranjskem. Gospodarska poslopja v najboljšem stanju. 50 do 70 oralov zemljišča z lepimi travniki, njivami in gozdovjem v bližini župne cerkve.

Penudbe pod šte. 195 na upravništvo »Slovenca«.

Naprodaj je v Ljubljani

več hiš

in nekaj parcel.

Naslov se poizve v upravništvu »Slovenca« pod šte. 237.

Sprejem večje število

oglarjev

in enega

mlinarja

Ponudbe je poslati na tvrdko A. KAJFEZ v Kočevju.

Kupi se manjša

hišica ali vila

z vrtom, najraje kje na Gorenjskem. Ponudbe z navedbo cene in približnim opisom se prosijo do 5. svečana pod naslovom: »Solčna lega«, pošto ležeče Ljubljana 1.

Klavirje, pianine

harmonije

prodaja in izposoja

Alfonz Breznik, Ljubljana, Kongresni trg šte. 15.

Naznanjamo pretužno vest vsem prijateljem in znancem, da je naša iskreno ljubljena hčerka in sestra

Kati Hafner

v sredo 23. januarja po dolgi bolezi mirno v Gospodu zaspala v mladostni dobi 24 let. Pogreb predraže rajne bode v petek dopoldne v domači cerkvi v Stari Loki.

ZALUJOČA OSTALA MATI IN BRAT.